

NATCHNIONY (51) *part praet pass pf*

natchniony (46), **natchnion** (5).

-t- (29), -d- (22).

a jasne (w tym 2 r. błędne znakowanie); -ony (4) *OpecŻyw, Mącz* (3); -ón (1) *Mącz*.

sg m N natchniony (13), natchnion (3); ~ (*attrib*) -ony (9); ~ (*praed*) -ony (2), -ón (3); -ony *RejPos*; -ón *BielKron, Mącz*; -ony : -ón *PatKaz II* (1:1); ~ -ón (1), -(o)n (2). ◊ A natchnion(e)go (1). ◊ I natchnionym (2). ◊ f N (*attrib*) natchniona (1) *SkarŻyw*, natchnioną (1) *Mącz*. ◊ G natchnion(e)j (1). ◊ A natchnioną (1). ◊ n N natchnion(e) (8). ◊ A natchnion(e) (1) *NiemObr*, natchniono (1) *WujNT*. ◊ pl N m pers natchnieni (17); -eni (1), -(e)ni (16). ◊ G natchnionych (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: natchniony od kogo (17), *z kogo [= przez kogo]* (1), (30).

Sł stp s.v. natchnąć, Cn notuje, Linde XVI w. s.v. natchnąć.

Pozostający pod jakimś bądź czyimś inspirującym, ożywiającym wpływem, wzniecony, pobudzony; afflatus, tactus Mącz, Modrz, Cn; inspiratus Vulg, Gn; instinctus Calep, Cn; impletus, repletus Cn (51) : *Mącz* 484b; *Calep* 545b; Drudzy podobno od iákich pánow natchnieni/ á drugdy ínac vpominkámi kupieni/ ich myślom dogadzáią. *SkarKazSej* 694a.

natchniony czym (1): [*Jezus*] *Apoštoły/ Káznodzieie íwoie rozesał/ ktorzy [...]* od *Duchá S. nauką zbáwienną nádchnieni/ naród ludzki [...]* od *Íprofnego życia ku fwiátobliwości/ [...]* przywiedli. *StryjKron* 146.

Fraza: »niewiem jakim duchem natchniony« (2): *SeklWyzn* 4; niewiem iakim Duchem natchniony Broniewski nawysciu arendy nie chce płacic ostatniey Raty 8000 złotych. *ActReg* 165.

Wyrażenia: »od Boga, z Boga, Bóstwem, Bogiem natchniony« = Deo impletus a. plenus a. repletus, tactus divino spiritu Cn (12:3:1:1): *Vkázál ciém íe zafie żywy dnia trzeciého/ iakożto boítwe^m nádchnienij prorocy [...]* przepowiedali *OpecŻywList C2v; BielKron* 139; *Pythia, Mnifzka álbo bogini wiefzcza od bogá Apolinefá nádchniona. Mącz* 334b, 104a, 117d; *Duch známionuie Człowická z Bogá álbo z Diablá nádchnionego GrzegŚm* 56; *Bogiem natchnionych Póétow woniácy kwiát mdleie Smiertelny nań wiátr wieie. KlonŻal Cv; PowodPr* 57, 85. Cf »pismo od Boga natchmone«.

»Duchem Świętym (a. bożym), od Ducha Świętego, łaską Ducha Świętego natchniony« = *divino Spiritu afflatus Modrz; Spiritu sancto inspiratus PolAnt, Vulg [szyk zmienny]* (27:1:1): *OpecŻyw* 25v, 180; prorocy duchem ízwyątym natchnionyeny prorokoualy y pyfaly czo przełz tą panną myalo fyą ítacz *PatKaz II* 49v, 33v, 40v, 60, 61; *KromRozm II c3v; KromRozm III C5v*; był [*król Gieza*] duchem święthym z ofobney łáfki Bożey nádchnion/ wziął krzeft święty wiáry Krześciáńfkiey *BielKron* 299v; *Divino spiritu tactus Duchem fwiętym podufzczony/ nádchniony/ podwiedziony. Mącz* 439d, 117d; *OrzQuin P3; RejPos* 149v; [*święty Paweł i Piotr*] Duchem Bożym będąc nádchnieni/ bárzo dobrze to rozumieli/ iáko wiele y iáko zacnych pożytkow ípolność Chrześcijáńfka doftác może/ íefliby ludzie wierni Swiátość Małżeńfką poználi *KuczbKat* 250; *WujJudConf* 32v; *RejPosRozpr c3; RejPosWstaw* 21v; Bo nie chućiá człowiczą przyniešione íeft niekiedy proroctwo/ ále od duchá swiętego nádchnieni mowili święci ludzie Boży. *BudNT 2.Petr* 1/21; *ModrzBaz* 30v; *SkarŻyw* 86, 117, 364, 486; *StryjKron* 146; *NiemObr* 71; *WujNT* 57, 615, 2.Petr 1/21.

»duchem zawrotu i kłamstwa natchniony« (1): wiele haeretyków/ [..] wynidzie z kościoła; którzy łobie przywłażcząc będą Duchá Bożego/ będąc duchem zawrotu y kłamstwa natchnieni. *WujNT* 824.

»pismo od Boga natchnione« = *scriptura divinitus inspirata Vulg* (8): *KrowObr* C3v; każde písmo od Bogá natchnione/ pożyteczne íest ku náuczaniu *Leop 2.Tim* 3/16; *WujJud* 29v; *CzechEp* 120; Duch Boży przez Páwła ś. písmo od Bogá natchnione záleca *NiemObr* 74, 73; *WujNT 2.Tim* 3/16 [2 r.].

Szereg: »natchniony i pobudzony« (1): Xięża Capituli Połnanskiej wespół y í biskvpem/ niewiem íakim dvcnem natchnieni/ y pobvdzeni/ chcieli mię gwałtem przymvfić/ naczięłke przifięgi *SeklWyzn* 4.

Synonimy: poduszczony, podwiedziony.

Cf **NATCHNAĆ, NIENATCHNION**

DD